

Asia: VN/23793/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?

Määrän alentaminen on kannatettavaa, mutta porrastusta tulisi muuttaa. Ensimmäistä porrastusta ei tulisi asettaa 40 päivään, vaan esimerkiksi 60 päivään. Perusteluna se, että työnhakuprosessit vievät aikaa. Lisäksi on huomioitava, että työttömyyden alun omavastuu-aikaa on lisätty viidestä seitsemään päivään.

Lausuttavaa palkkatuetun työn ja työssäoloa koskevasta ehdotuksesta?

Palkkatuetun työn tulisi kerryttää jatkossakin työssäoloa.

Lausuttavaa työllistämismääräysten ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

Työllistämismääräysten poistuminen on kannatettava, koska työnhakijoiden tulee olla yhdenvertaisessa asemassa toisiinsa nähden.

Lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevasta ehdotuksesta?

-

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloa ja ansiopäivärahan määrä koskevista ikäsidospoikkeuksista?

-

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Uudistus heikentää lapsiperheiden tilannetta, joten mm. lapsikorotuksen poistoa ei tulisi tehdä. Kunnan toiminnassa näkyy jo lasten eriarvoistuminen, ja tätä ei tule lisätä lisäämällä lapsiperheköyhyyttä. Lasten eriarvoistumisella on myös suoraan vaikutusta kunnan toimintaan ja sitä myötä toimintakustannusten lisääntymiseen.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Kuntatalouteen uudistuksella voi olla useita taloudellisia heikennyksiä. Todennäköisesti kuntien palkkatukityöllistäminen tulee vähentymään. Kokonaisuudessaan TE-palvelu-uudistus ja palkkatuetun työn muutokset tulevat lisäämään kuntien kustannuksia mm. Kelalle maksettava työmarkkinatukimaksu kasvaa. Lisäksi työttömyysturvauudistus lisää kuntien kustannuspaineita sekä hyvinvointialueiden paineita epäsuorasti mm. toimeentulotuen lisääntymisensä ja lapsiperheköyhyyden lisääntymisensä.

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjään)?

Uudistus kasvattaa kuntien menoja ja tämä vaikeuttaa kuntien taloustilannetta entisestään. Positiiviset vaikutukset kuntiin ei ole nähtävissä eikä todennettavissa. Uudistus ei paranna eikä tuo uusia mahdollisuuksia vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien työnhakijoiden tilanteeseen, joten Siilinjärven kunnan näkökulmasta tämä lisää kuntien ja hyvinvointialueiden vastuuta kustannuksista entistä enemmän.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

Työnhakijan 300 € suojaosaa ei tule poistaa. Suojaosa on mahdollistanut lyhyet työn vastaanottamisen, jos tarjolla ei ole ollut pidempi aikaista työtä. Suojaosan poistaminen ei paranna työntekemisen esteiden poistamista vaan pahimmillaan lisää ns. pimeänä tehtävää työtä.

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Erityisesti pitää seurata heikoimmassa työasemassa olevien työnhakijoiden tilannetta esim. pitkäaikaistyöttömyyden kehitystä. Lisäksi olisi hyvä seurata uudistuksen vaikutusta toimeentulotuen ja harkinnanvaraisen toimeentulon myöntämisen määrään.

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

On erittäin tärkeää huomioida, että osa työttömistä työnhakijoista on työkyvyttömiä. Olisi hyvin tärkeää tehdä muutoksia, joilla aidosti parannetaan työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja työkyvyttömien henkilöille pääsyä eläkkeelle. Nyt TE-palveluihin ja työttömyysturvaan on tehty viime aikoina useita muutoksia ja mitään muutosta tai uudistusta ei ole pystytty viemään loppuun. Toimintatapojen, ohjeisten, palveluiden ja etuuksien jatkuva muuttaminen ei ole kestävää eikä paranna työllisyyttä. Lähitulevaisuuden tärkein tavoite on rauhoittaa TE-palvelut ja tehdä muutoksia siten, että ne edistää työllistymistä ja kannustaa työn vastaanottamista. Tällä uudistuksella ei ole tosiasiallisia parannuksia työllistymisen edistämiseen vaan uudistus heikentää ennestään heikommassa työmarkkina-asemassa olevien tilannetta sekä heikentää kuntataloutta.

Lisäksi on huomioitava, että verrattuna muihin pohjoismaihin, Suomen uudistus on työnhakijalle kireämpi kuin muissa pohjoismaissa, koska ansiosidonnaisen määrä on pienempi ja maksuajat ovat lyhyemmät. Uudistus lisää myös kuntien epävarmuutta talouden näkökulmasta.

Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista

vaikutuksista, jos palkkatuettu työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssäolovelvoitetta ja koulutusta vailla oleville nuorille asetettua seuraamusta?

-

Veijola Tiina
Siilinjärven kunta - Siilinjärven kunta